

ZARZĄDZENIE nr 31/2012

Dyrektora Gminnego Zespołu Szkół w Ozimku

z dnia 17 października 2012 r.

w sprawie organizacji zarządzania ryzykiem w GZS w Ozimku

Na podstawie art. 68 oraz art. 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240) oraz w oparciu o komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84) zarządzam, co następuje:

§ 1

Zarządzenie określa organizację i zasady zarządzania ryzykiem w Gminnym Zespole Szkół w Ozimku.

§ 2

Ilekcroć w zarządzeniu jest mowa o:

szkole - należy przez to rozumieć GZS w Ozimku

Kierowniku jednostki – należy przez to rozumieć Dyrektora GZS w Ozimku

Głównym Księgowym - należy przez to rozumieć Głównego Księgowego w Gminnym Zakładzie Oświaty w Ozimku

pracownikach – należy przez to rozumieć pracowników GZS w Ozimku

funkcji (misji)/ zadania – należy przez to rozumieć działanie, wykorzystujące zasoby i zarządzane w celu umożliwienia przekształcenia wejścia w wyjście (danych / stanów wejściowych w wyjściowe).

Występują następujące rodzaje funkcji :

- funkcje stałe, stanowiące istotę funkcjonowania GZS,
- funkcje okresowe, dotyczące sterowania szkołą i procesami wspierającymi oraz procesy związane z dostawą niezbędnych zasobów;

właścicielu ryzyka – należy przez to rozumieć właściciela funkcji/zadania o zidentyfikowanych ryzykach, czyli osobę zajmującą stanowisko pracy wskazane w Regulaminie organizacyjnym, odpowiedzialną za właściwą realizację tego zadania w GZS,

ryzyku – należy przez to rozumieć prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzeń, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie zamierzonych celów GZS lub powodują odchylenia od oczekiwanych stanów;

czynnikach ryzyka – należy przez to rozumieć czynniki ryzyka przypisane do poszczególnych ryzyk wskazane w zał. nr 1 do niniejszego Zarządzenia

zarządzaniu ryzykiem – należy przez to rozumieć proces identyfikacji, oceny i przeciwdziałaniu ryzyku; proces ten obejmuje także monitorowanie ryzyka i środków podejmowanych w celu jego ograniczenia;

prawdopodobieństwie wystąpienia ryzyka – należy przez to rozumieć częstotliwość występowania zdarzenia objętego ryzykiem;

skutkach wystąpienia ryzyka – należy przez to rozumieć skutki dla realizowania funkcji/zadań spowodowane przez zdarzenie objęte ryzykiem;

istotności ryzyka – należy przez to rozumieć iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka oraz jego skutków;

ocenie ryzyka – należy przez to rozumieć ewaluację ryzyka w odniesieniu do jego oddziaływania, jeśli ryzyko wystąpi, oraz prawdopodobieństwa wystąpienia tego ryzyka;

akceptowanym poziomie ryzyka - należy przez to rozumieć ustalony w zarządzeniu poziom istotności ryzyka, przy którym nie jest wymagane podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku.

§ 3

Misja GZS w Ozimku jest tożsama z misją określoną w § 7 Regulaminu Organizacyjnego Kontroli Zarządczej GZS w Ozimku z dnia 17 października 2012r.

§ 4

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w oparciu o zadania zidentyfikowane w GZS w Ozimku dla potrzeb zarządzania procesowego. Do celów strategicznych identyfikuje się zadania strategiczne określone w Planie celów, zadań i mierników dla GZS w Ozimku na dany rok budżetowy. Dla celów operacyjnych w ramach funkcji nauczanie, wychowanie, opieka oraz nadzór pedagogiczny zarządzanie ryzykiem opiera się o zadania zidentyfikowane w Planach zadań Zespołów przedmiotowych na dany rok szkolny.

§ 5

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- a) identyfikację i ocenę ryzyka oraz określenie jego skutku (załącznik nr 1 przewiduje 5 rodzajów skutków ryzyka: Finansowy, Organizacyjny, Pracowniczy, Ochrony zdrowia i bezpieczeństwa osób, Reputację),
- b) ustalenie funkcjonujących mechanizmów kontrolnych,
- c) ustalenie strategii wobec ryzyka,
- d) analizę i hierarchizację ryzyk wg poziomu istotności ryzyka,
- e) wskazanie osób będących pracownikami GZS w Ozimku, odpowiedzialnych za podjęcie działań zaradczych oraz ustalenie daty, do której należy podjąć działania,
- f) monitorowanie i składanie raportów dotyczących postępów w tej dziedzinie.

§ 6

Identyfikować ryzyka mogą wszyscy pracownicy GZS w Ozimku przy pomocy załącznika nr 2 do niniejszego zarządzenia. Przy czym w funkcji nauczanie, wychowanie, opieka oraz nadzór pedagogiczny szacowanie ryzyk prowadzą pracownicy w ramach Zespołów przedmiotowych.

§ 7

Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu czynników ryzyka zagrażających prawidłowej realizacji funkcji/zadań GZS w Ozimku. Podczas identyfikacji należy przeanalizować cele i zadania realizowane przez GZS w Ozimku, biorąc pod uwagę:

- a) czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka ekonomicznego i finansowego,
- b) czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka nadużyć,
- c) czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka organizacyjnego i zarządzania,
- d) czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka politycznego i społecznego,
- e) czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka prawnego,
- f) czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka środowiskowego i działania sił wyższych,
- g) czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka technicznego i związanego z infrastrukturą.

§ 8

Ocena ryzyka polega na zwartościowaniu – przy pomocy skali punktowej – skutku i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka.

§ 9

Zasady określania skutku oraz prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka stanowią załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 10

Ustalenie funkcjonujących mechanizmów kontrolnych polega na identyfikacji istniejących środków wykorzystywanych do utrzymania ryzyka pod kontrolą.

§ 11

Identyfikacji, oceny ryzyka oraz ustalenia funkcjonujących mechanizmów kontrolnych dokonują właściciele ryzyk na formularzu „Arkusz identyfikacji i oceny ryzyka, ustalenia jego skutków oraz funkcjonujących mechanizmów kontrolnych” będącym załącznikiem nr 2 do zarządzenia. Wypełniony formularz przekazywany jest w wersji elektronicznej do Koordynatora kontroli zarządczej. W przypadku zidentyfikowania ryzyka wysokiego formularz jest drukowany przez właściciela/lidera ryzyka. Wypełniony i podpisany przez właściciela/lidera ryzyka formularz przekazywany jest

Koordinatorowi kontroli zarządczej co najmniej raz w roku w terminie do 5 stycznia. Podpisany formularz stanowi dokumentację systemu kontroli zarządczej.

§ 12

Koordinator kontroli zarządczej zatwierdza ryzyka zgłoszone na formularzu (załącznik nr 1), a Zespół ds. kontroli zarządczej dokonuje ich analizy w terminie do 15 stycznia. Wyniki analizy ryzyka są wpisywane do Planu zarządzania ryzykiem wysokim – załącznik nr 5 do Zarządzenia.

§ 13

Wobec zidentyfikowanego, ocenionego i zanalizowanego ryzyka, właściciel ryzyka ustala strategię działania.

§ 14

Strategiami wobec ryzyka są:

- a) akceptacja – tolerowanie ryzyka, w przypadku, gdy istnieją określone trudności w przeciwdziałaniu, ryzykom, a także gdy koszty podjętych działań mogą przekroczyć przewidywane korzyści,
- b) unikanie – wycofanie się, zawieszenie działań rodzących zbyt duże ryzyko,
- c) zabezpieczenie – przeciwdziałanie, działania pozwalające na ograniczenie ryzyka do akceptowalnego poziomu, np. dzięki wzmocnieniu mechanizmów kontroli wewnętrznej (poprzez procedury, wytyczne, zasady, nadzór, itd.) wbudowanych w realizowane procesy,
- d) transfer – przeniesienie ryzyka na inną instytucję, np. poprzez ubezpieczenie,
- e) dywersyfikacja – rozproszenie ryzyka,
- f) redukcja – działania pozwalające na ograniczenie ryzyka do akceptowalnego poziomu, np. dzięki wzmocnieniu mechanizmów kontroli wewnętrznej (poprzez procedury, wytyczne, zasady, nadzór, itd.) wbudowanych w realizowane procesy.

§ 15

W celu określenia strategii wobec ryzyka należy przeanalizować:

- a) przyczyny (źródła) ryzyka i możliwe scenariusze rozwoju wydarzeń,
- b) istniejące mechanizmy kontroli stosowane w celu ograniczenia lub uniknięcia tego ryzyka,
- c) skuteczność istniejących mechanizmów kontroli, tj. zakres w jakim przeciwdziałają ryzyku, a poprzez to ułatwiają lub utrudniają realizację ustalonych celów i zadań.

§ 16

Po określeniu strategii wobec ryzyka Dyrektor GZS w Ozimku dokonuje zatwierdzenia ryzyk wpisanych do Planu zarządzania ryzykiem wysokim (załącznik nr 5).

§ 17

W oparciu o dokonaną analizę prawdopodobieństwa wystąpienia oraz skutków ryzyka ustalany jest poziom istotności ryzyka. Ustala się następujące poziomy istotności ryzyka:

- a) ryzyko niskie – poziom istotności od 1 do 5,
- b) ryzyko średnie – poziom istotności 5 do 14,
- c) ryzyko wysokie – poziom istotności od 14 do 20.

Ryzykiem akceptowanym jest ryzyko niskie. Ryzyko średnie wymaga bieżącego monitorowania. Ryzyko wysokie przekracza akceptowany poziom istotności ryzyka i wymaga ustalenia i podjęcia działań ograniczających jego poziom do poziomu akceptowalnego poprzez zmniejszenie jego wpływu lub prawdopodobieństwa ziszczenia się (przeciwdziałanie ryzyku).

§ 18

Właściciel ryzyka wysokiego (poziom istotności od 14 do 20), zobowiązany jest do przeanalizowania i ponownego ustalenia metody przeciwdziałania ryzyku oraz określenia terminu podjęcia stosownych działań.

§ 19

Proponowane metody przeciwdziałania ryzyku oraz termin podjęcia działań należy zamieścić na formularzu „Ryzyko przekraczające akceptowany poziom istotności – ponowne ustalenie metody przeciwdziałania ryzyku”, stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia. Wypełniony i podpisany przez właściciela ryzyka formularz przekazywany jest Koordynatorowi kontroli zarządczej (także w formie elektronicznej na imienną skrzynkę mailową Koordynatora kontroli zarządczej) w terminie do 10 stycznia.

Proponowane metody przeciwdziałania ryzyku podlegają zatwierdzeniu przez Dyrektora GZS w Ozimku w ramach Planu zarządzania ryzykiem wysokim dla GZS w Ozimku. Podpisany formularz stanowi dokumentację systemu kontroli zarządczej.

§ 20

Za terminowe podjęcie działań zaradczych odpowiedzialny jest właściciel ryzyka.

§ 21

Koordynator kontroli zarządczej aktualizuje metody przeciwdziałaniu ryzyku.

§ 22

Zidentyfikowane ryzyko oraz ustalone metody jego ograniczania do akceptowanego poziomu są na bieżąco oceniane (monitorowane) przez właściciela ryzyka/lidera w ramach bieżącego zarządzania GZS w Ozimku.

§ 23

Zidentyfikowane ryzyko oraz ustalone metody jego ograniczania do akceptowanego poziomu są również poddawane okresowej ocenie (nie rzadziej niż raz w roku) przez Koordynatora kontroli zarządczej oraz Zespół ds. kontroli zarządczej, który przedkłada stosowne sprawozdanie w tym zakresie Dyrektorowi GZS w Ozimku.

§ 24

Efektywność zarządzania ryzykiem podlega niezależnej i obiektywnej ocenie przez audyt wewnętrzny.

§ 25

Zobowiązuję wszystkich Przewodniczących Zespołów przedmiotowych oraz pracowników stanowisk samodzielnych do corocznego składania deklaracji dotyczących prawidłowości zarządzania ryzykiem w nadzorowanych przez nich obszarach. Wzór deklaracji stanowi załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia. Podpisaną deklarację należy przekazać Koordynatorowi kontroli zarządczej w terminie do 20 stycznia każdego roku. Podpisana deklaracja stanowi dokumentację systemu kontroli zarządczej.

§ 26

Zobowiązuję wszystkich pracowników GZS w Ozimku do podejmowania działań niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem.

§ 27

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podpisania.

.....
(pieczętka i podpis Dyrektora)